

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

Előfizetési pénzek és reklamációk, valamint a lap szellemi részét illető közlemények

Feigl Gyula

kiadó címére küldendők.

XX. évfolyam.

Felelős szerkesztő és kiadó:
F E I G L A G Y U L A.

28. szám.

A jövő nemzedék.

Elvesztette az az állam a létjogosultságát, mely nem igyekezik minden úton módon a jövő nemzedéket tökéletesebbé, előhaladottabbá fejleszteni az alatt, míg az a fejlődés stádiumában van, míg hajlékony lelket hord magában. És mindenek fölött ez a legszebb feladata az emberiségnek. Az emberiség alatt itt azonban a szülőket és az iskolákat értjük.

E kettőnek a kezében van minden: a jövő, a nagyság, a remény és a haza.

A szülők nem fogják fel teljes értelmében eme kötelezettségüket, az iskolák, a tanárok meg könnyen hagyják. A gyermeknek csak a szelleme fejlődik, azt csiszolja csak a sok tanulás, de az erkölcsi nevelésből biz az iskolákban nagyon csekély része van. És jaj annak a hazának, melynek erkölcstelen fia vannak, de százezrek jaj annak a földnek, mely túlintelligens gazembereket hord a hátán. Egy műveletlen gonosztevő húsz éven át nem érthat annyit, mint egy művelt gazember. Az ember erkölcsé felnőtt férfikorában a gyermekkori nevelésen alapszik.

A tanár urak megfedekeznek arról, hogy — bár csak tanításra vannak alkalmazva — erkölcsi kötelességük a nevelés is. Mindazonáltal tisztelet a kivételnek. El nem vitatható tény azonban az, hogy a legtöbb tanfőúr nem érez lelki furdalást, ha a nevelésre nem is fektet egyáltalában súlyt.

A szülők nem érnek rá. Meg a szülőktől, ha

hall is a gyermek intó szót, azt tapasztalja, hogy az apja vízet predikál és bort iszik. Tehát kétség kívül csak is a tanárok lelkiismeretén nyugszik a jövő nemzedék, a haza sorsa.

A tanítási rendszer nem igen kifogásolható. A magyar pedagógiát vezető férfiak nagyon is jól értenek, de nem látni sehol az országban azt a nevelési rendszert az iskolákban, mint például Angliában, vagy az Egyesült Államokban, hol — az igazat megvallva — a nevelésre több súlyt fektetnek, mint a tanítási rendszerre. A mi iskoláinkban például a háziaszeretetről csak őseink tettei beszélnek — a tanárok soha.

De van a szülőnek is egy még fontosabb feladata és ez a pályaválasztás. Az ifjak, kik az érettségien szerencsésen (vagy szerencsétlenül) át-estek, körülbelül az élet legfontosabb kérdéséhez értek. Száz pálya áll előttük és nem tudnak választani. Aztán elő áll a szülő és azt mondja a fiának, hogy legyen: például mérnök, mert ez egy jól jövedelmező pálya. A fiúnak természetesen máshoz volna hajlama, de a szülőnek szót kell fogadni és aztán az lesz a következménye, hogy egy kedv nélkül tengődő emberként járja végig az élet millió iskoláját.

Az én szerény tanácsom az, hogy minden szülő figyelje meg jól gyermeke hajlamait és a szerint járjon el. A játékokból is meglehet figyelni, a gyermek piciny korában, vagy a serdülő korban levő kamasz kedvteléseiből is lehet következtetni a hajlamra, a fejlődő tehetségek irányára.

Ha a gyermek gépekkel szeret játszani, vagy nagyobb korában érdeklődik a mechanikai dolgok iránt, vagy ha rajzolgat, fest; más megint inkább jogi dolgok iránt érdeklődik: ez mind tisztán a gyermek hajlamait árulja el és a szülőnek szorosan ehhez kell ragaszkodnia a pályaválasztásnál.

És vigyáznunk kell e kérdésnél nagyon, mert a mai gyerekekből lesz egykor a nemzet.

A tanárok meg ne vegyék rossz néven a kemény szót, de ki kellett mondanom, mert az önk kezében van a jövő nagyság, a remény, a haza . . . . .

O. II.

Iskolai értesítők.

(Folytatás.)

Egy hálóteremben 2—2 növendék a rendre felügyel. Toilette bevégezése után, a gyermekek minden hálóteremben az illető tanítónő nénikével hangosan imádkoznak s erre lemennek a közös ebédlőbe, a hol rendszeren a nap mosolygó sugára és a többi nénikék fogadják. Itt állva elénekkelnek a gyermekek egy reggeli egyházi dalt s ezután egyikük elmondja az étel előtti imát, mely után a gyermekek reggelihez ülnek: ez tej vagy kávéból áll. Reggeli után elmondja egy növendék az étel utáni fohászt s a gyermekesereg vagy a társalgóban, vagy a folyosókon, vagy a kertben tanórára egészen 7, nyolcig készül; a harang megszólal és a növendékek az osztályokba oszlanak. — Minden osztályban vannak ismét a rendre felügyelő növendékek, ez alól a bejáró növendékeink sem tesznek kivételt. — A rendet fenntartó növendék gondoskodik a tiszta por- és táblatorlóktól; minden óráközben letörli a padokat, az asztalt és ablakpárkányokat, rendben tartja a növendékek könyv-

TARCA.

Sobri Józsi.

Irtta: Balogh Gyula.

Sobrit családi néven Pap Józsefnek hívták.

Edes atya Sobor nevű sopronmegyei községből származott át Vas megyébe, Bögötte s a család származási helyéről kapták a Pap gyerekek a Sobri nevet.

Az öreg Pap, valamint Józsi és Jancsi fiai is, sertéspásztorságból éltek.

Sobri szüleit az egész vidék vallásos érzelmű, jámbor embereknek ismerte s nem egyszer említették az öregek maguk is, hogy soha sem volna fiuk se oly szerencsétlen, ha rossz emberek nem kényszerítették volna a gonoszság útjára.

1832-öt irták, mikor egy délután három csavargó vetődött az erdőre, hol Sobri Józsi sertéseit legeltette.

A találkozásnak vége az lett, hogy egy szomszéd község kanászának sertéseit el kell hajtani; a három csavargó fenyegetésekkel Sobrit is rávette, hogy velük tartson.

Igy került Sobri Szombathelyre a vármegye börtönébe.

Úgye megvizsgáltatván felette, és társai felett Vas megye fenyítő törvényszéke az 1832. évi Szent-István napi törvényszakasz alatt tartott ülésében a következő ítéletet hozta:

Kertész János, Szép vagy Gubi Miska, Pap vagy Sobri Józsi és Páncsér Istók fegyveres csavargók ellen

lefolyt büntető perben ítélet hozatott, mely szerint az első, mint a vádbeli sertésseregnek elhajtására a többi-eket kontató, a lopott sertéseket eladó, s már több ízben megbüntetett gonosztevő még harmadtól, a második, ki tolvajlásait gyakorizben megújította, a harmadikkal egyetemben még két esztendőig fogva tartani, s jelesen az első fésztesztendőként elveendő 30, összesen 150. — a 2-ik és 3-ik pedig fertályonként nyereendő 30, összesen 240 pálcaütésekkel, végre a negyedik büntetés még egy esztendei fogságon felül fertályonként kiállandó 40, összesen 120 (?) pálcaütésekkel megfenyítetteti, a tömlöci tartásukra fordított költségek Márton István alszolgabíró úr által javadalmaikból bevételni elhatároztatik.

Sobri Józsi tehát két évre a vármegye kosztosává szegődött.

Időnként megfordult a városban is, a mikor tudniillik munkára hajtották, s ekkor alig volt lányszem, mely a déli legényen meg ne akadt volna.

Sobri Józsi valóságos paraszt Adonis volt.

Nemcsak a cselédek kacsingattak rá szívesen, de még urhölgyek is nagyban érdeklődtek az idő iránt, a mikor Józsit munkára szokták hajtani.

Epen nem lehet hát csudálni, hogy Benkő Lázár porkoláb uram csinos feleségének a fejecskéjét is megzavarta a déli legény.

Sobri a szép menyecske pártfogása mellett csakhamar konyhás rab lett, vagyis olyan, a kinek nem kellett az egész napot a bűzös légű börtönszobában tölteni, hanem reggeltől estig a konyhán és udvaron foglalatzkodott, s volt része bagóban, egy kis pecsényében, no meg természetesen édes csókban is, a mikor a

szerves porkolábuéval úgy véletlenül, s tanuk nélkül összetalálkozhatott.

De hát az idő eljárt, nemcsak a szabad ember felett, de a rab felett is.

A két esztendő lejárt, s Józsi szabad lett ismét, mint a madár.

De nem mondanék igazat, ha azt állítanám, hogy Sobri örömmel üdvözölte szabadságát. Hisz két égszínkék szem maradt el mögötte, melyek utánna a vállás fájó könyeit hullatták.

Meg is volt írva sorsának könyvében, hogy ne legyen többé nyugalma soha.

Alig hogy kiszabadult, a bor, a rossz pajtasok csakhamar ismét letéritették a tisztességes emberek útjáról, s a mily mértékben távolodott a becsületes társadalomtól, oly rohamosan emelkedett betyárságának hirt.

Csakhamar Vas-, Zala-, Veszprém- és Györmegyeék összes haramiái őt tartották vezérüknek, kinek feltétlen engedelmességgel hódoltak.

Társai ez időben a következők voltak: Milfai Ferenc, Pap Andor, mindkettő maga is híres haramia vezér, mikor még Sobrival nem egyesültek, továbbá Kiss vagy Reese vagy Fümag, vagy Kalarábi Jancsi, Józsi nevű tornamegyei szökött katona, kit maguk közt Teknyőháttnak hívták, Peti, Miksa, Szalay Pista, Nagy Jancsi, Ádám szökött katona, Fekete Józsi és többen.

De nem mindig tartózkodtak együtt, mert mikor a pandurok egyszer-másszor meglepték őket, akkor elszórártak, máskor pedig egyéb okok miatt is szétmentek s csak utóbb vetődtek ismét össze.

Egyike az elsőnek, kiket sorsuk utólért, Milfai volt. 1836-ban Komárommegyében Majkon egyik társa

Dr. Wosinski István

kénés gyógyfürdője Ballon

1 órányra Szombathelytől

(Sopron mellett) 2 vasuti állomással.

A déli vasút mentén „Kópáza Balf”, a győr-sopron-érintő vonalon pedig „Balf”-állomással, a mely utóbbi állomás a furdó közvetlen közelében van. — Gyógyjavalkók: izom és izületi csúsz, beulások, idegbajok, gyomor-, vese- és hólyag-bántalmak a főleg a női ivarazervek rendellenességei. — A gyógyfürdő erdős hegyektől körülvett, szelektől teljesen védett kertekben laknak. — Gyógyhatások: Lithium és szén-savtartó gázos savanyúvíz, és kiváló ásványforrások, kitűnő kén-savas lap, a mely dr. Hankó tanár gyógyelemzése szerint vasoxyd mennyiségben 18 szorosra a marlenadinax, az oxivál jóval több hámus-savat, vasot és gyanút tartalmaz, mint a marlenadi. Legmodernebb bevezetésű porcellán, eszmant és lapfurdókkal, szén-savas fürdők, hidegvíz-lyöntzet, villamos víz, (Dr. Gartner módszer szerinti) és villamos fenyfurdókkal. — A lithium-savas víz és kén-savas víz székkel és a gyógyfürdő igazgatóságát által törölk. — A szejeiyebb néposzta számára egy 100 ajra berendezett szanatórium telezik, a melyben a betegék telen 1 ft 08 kr., nyáron pedig 98 kr-ért teljes ellátás, gyógykezelés és a kén-savas ásványvízfürdő használatában részesülnek. Ezen sanatórium a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 1899. évi 117.214. sz. korrendelettel az ország valamennyi törvényhatóságának, különösen pedig a beteg-segélyező penzterek ügyeimbe lett ajánlva. — Utógyosztár és posta helyben. Telen-nyáron nyitva. — A furdó orvosa: Dr. Wosinski István. — Prospektusokkal szolgál.

szekrényét, gondoskodik az órában szükséges térképek-ről és egyéb taneszközökről és a tanári asztal rendben való tartásáról. Ha a növendék így már az intézetben a házirendet és e körüli munkásságot megszokja, akkor édes anyjának sem válik otthon terhére, hanem igazi segítő jobbkeze leendő. — Az órák közök 5 perccel, 10 órákor 10 perccel tesznek ki, a mikor a gyermekek vagy az osztályok előtti tágas, szép folyosón vagy az udvarban mozognak, elköltve kis tiszorás uszonnájukat. Délben közös ima után a bejáró növendékek egyszerre, párosan távoznak az intézetből, a benlakók rendbehozzák az osztályokat s az ebédlő hetes növendékek lemennek az étterembe teríteni. Pont 1/4 egy órákor van az ebéd. A felügyelő „néni” vezetése alatt bevonul a kedves, éhes sereg. Imádkozunk és a hetes növendékek hozzák a tálat s felszolgálnak az asztal körül, még a legkisebb növendék is, a mi rendkívül kedves képet nyújt. Az igazgató és a tanítónők mindig a növendékekkel étkeznek. — Az ebéd jó levesből, sült hús-ból, főzelékből és tésztából áll, a melynek izléses és jó tápláló elkészítéséről maga az igazgató gondoskodik; ő határozza meg az étlapot és megmondja az étel elkészítési módját is. — Ebéd után a hetes növendékek leszedik az asztalt és rembe hozzák az ebédlőt és indulnak a többiekkel együtt a mosdókba, a hol az inspektios tanítónő felügyelete alatt kezét és fogát mosnak. Téli és tavaszi hónapokban, míg nagy melegek nincsenek, a gyermekek naponta 1 órától 2 óráig délután a tanítónők felügyelete alatt sétálni mennek. — Míg délelőtti rendes tantárgyakból, addig délután többnyire csak művészi tárgyakból vannak tanórák. — Ha az egyes tanórák alatt némely osztály szabad, akkor arra azon tanítónő felügyel, a kinek előadása nincsen. — 5 órákor délután van az uzsonna, a mely tej vagy kávéból és egy darab jó kenyérből áll. 5—6-ig a gyermekek pihennek, játszanak vagy sétálni is mennek. Este a szép díszteremben 6 kitűnő asztrállaampa világítása mellett a következő nap tanórára készülnek. Mindig egy gyengébb növendék egy szorgalmasabbal tanul. Ha valamiben felvilágosításra, útmutatásra van szükségük, ott van velük az inspektios tanítónő néni, ahhoz fordulnak, a ki arra is ügyel, hogy a gyermekek szorgalmasan tanuljanak, ő kérdezi ki a gyengébb növendékeket, a miben az igazgató is segítkezik. 7 órákor este van a vacsora, a melyhez szintén a gyermekek teritnek s ez jó levesből és tésztás ételből áll. — 9-ig tanulnak a mi kis növendékeink s akkor megszólal az intézet harangja, a gyermekek betéjezik a mindenható Isten nevében a napi munkájukat, rendbe szedik a társalgó-termet, felállanak az összes nénikék, tehát az igazgató jelenlétében is, a közös esti egyházi énekekre és imára s vonulnak a hálótermeikbe. Itt még egyszer feléled az élet: van nagy mosdás, fésülés, a ruhák rendezése, míg végre mindegyik saját ágycakájába tér, a hol imakönyvecskéjükkel imádkoznak. Lecsendesül a ház, Isten oltalmába ajánlja az igazgató az ő szeretett kis családját s ezzel elvégezte körútját ő is nyugalomra tér. A gyermekek hálószobái az igazgató hálószobájával egy villamos csengettyű által vannak összekötve; ha valami baj történne a hálószobákban vagy a gyermekek rosszul lesznek, az illető tanítónő rögtön az igazgatót a csengettyű segítségével értesíti. Vasár- és ünnepnapokon délelőtti isteni tiszteletre mennek a növendékek, az igazgató és tanítónők kíséretében s velük kötelesek az összes bejáró evangélikus növendékek

is tartani. Minden Vasárnap 3 növendék felváltva a III. és IV. osztályból a konyhába megy, a hol a házi kisaszony felügyelete alatt az ételek elkészítésénél segítkezik és a tálat is jelen vannak. — Vasárnapokon délután nagyobb sétára indulnak a növendékek kedves tanítónő néni felügyelete alatt, a kikhez az igazgató is, ha csak ideje megengedi szívesen csatlakozik. Séta után és este a növendékek társasan játszanak és hasznos könyveket olvasnak.

(Vége következik.)

Mi újság?

— **Személyi hírek.** *Szichenyi* Rezső gróf tegnap elutazott felső Steierbe, hol a nyarat szándékozik tölteni. A gróf családja már előbb Eggenbergbe utazott nyaralásra. — *Hornai Lovag Gerber*, cs. és kir. őrnagy, a katonai alreáliskola leendő új parancsnoka a múlt héten Kőszegre érkezett.

— **25 éves szolgálati jubileum.** *Somogyi* Miklós, a kőszegi járás főszolgabírója, mint értesülünk, folyó hó 12-én ünnepelte a vármegyei szolgálatban eltöltött hivataloskodásának 25 éves jubileumát. Az érdemes tisztviselőt ezen alkalommal nagy számban üdvözölték barátai és ismerősei.

— **Új utcavilágítás.** Egy vállalat ajánlatot tett a városnak aerogen világítás berendezésére nézve. Az új, nálunk eddig kevéssé ismert Van Vriesland-féle hollandus találmány állítólag egyike a legelőbb világitási módoknak. A vállalat ügye rendezné be a világítást, mely ötven év múlva a város tulajdonába menne át. Az új világítási anyagot s a beadott ajánlatot legközelebb részletesen fogjuk ismertetni.

— **A viharágók beszerzése.** A múlt héten megtartott közgyűlésen szó volt a viharágók beszerzéséről s ugyanakkor egy bizottságot küldtek ki az ügy előkészítésére. Akik ezek után abban a véleményben voltak, hogy a viharágók a bizottságnál gondosan el vannak temetve, azok kellemesen csalódnak ezuttal, mivel a bizottság már ma azon a ponton áll, hogy feladatát megoldotta. *Kőszegi* József rendőrkapitány távirati meghívására az elmúlt pénteken városunkba érkezett *Raum* Oszkár a központi meteorológiai intézet asszisztense, ki mint szakember, a kapitányi hivatalban egybegyűlt bizottság előtt kifejtette nézeteit a viharágók beszerzésére, felállítására s a telepek fenntartására nézve. Az érdekes előadásból, mint ezuttal legfontosabbakat kiemeljük a következőket. Huszonhárom nagyobb és kisebb ágyú volna felállítandó, melyeknek beszerzési ára cirka 5000 korona. Ehhez viszonyítva a fenntartási költség a löporral együtt 2400 koronára rúgna. Megfigyelő állomásnak a legalkalmasabb pont az ó-ház lenne. Itt kellene tartózkodni állandóan egy felügyelőnek, ki a közeledő veszedelem elhárításához megadja az első jelzést. Azzal kapcsolatban, hogy az óháznál állandóan egy őrt tartanak a megfigyeléshez, könnyen megvalósítható lenne azon eszme, hogy az óháznál turista-vendéglőt létesítsenek, melynek kezelését az őr végezné. Ilyen formán a kirándulók hideg ételeket s frissítőket kapnának fent jutányos árárt s a kis haszon az őr jövedelmét képezné. Persze ezzel is ócsorban alkalmazhat embert a város. *Raum* Oszkár két bizottsági tag, *Kőszegi* József és

Draskovits Imre kíséretében bejárta a hegyvidéket s megállapította ama pontokat, hol a viharágók felállítására lesznek, egyszersmind kijelentve, hogy az ágyúk felállításakor ismét eljön s akkor egyúttal kioktatja az embereket is. A bizottság ma Herénybe utazik az ottani telepek tanulmányozására s héttől *Kőszegi* József rendőrkapitány beadja a bizottság jelentését. A jövő héten ilyenformán megtartható ezen ügyben a rendkívüli közgyűlés, melyen, a jelentés alapján úgy intézkedhetnek, hogy még augusztus hónap első felében a viharágótelepeket felállíthatják s berendezhetik. Ezek után mulasztás már nem a bizottságot, hanem a közgyűlést terhelhetik. Érdekesnek tartjuk végül felemlíteni a kiküldött szakértőnek egy nyilatkozatát, mely valószínűleg a jelentésben is bent foglaltatik, hogy Magyarországon a legtöbb zivatar és jégeső Erdélyben fordul elő, egy évben 42 eset. Közvetlenül utána Vasvármegye következik 35 esettel.

— **Orvos-szövetségi gyűlés.** A vasvármegyei orvos-szövetség Szombathelyen tegnap gyűlést tartott, melyen résztvett *Kőszegről Dreiszer* József dr., ki ezen alkalommal felolvasást is tartott a hidrotériáról.

— **Nyári mulatság.** Ma délután a bálház-kertben táncmulatságot rendez a kőszegi ipartestület, mely a tiszta bevételt az iparosok rokkant és nyugdíj alapjára fordítja. A mulatság sorrendje a következő: Délután 2 órákor a teke-verseny kezdete; 4 órától kezdve sötétzene; este 8 órákor fényes megvilágítása a kertnek s a tánc kezdete cigányzene mellett és a tekéző-verseny eredményének kihirdetése, a nyeresémtárgyak kiosztásával. A belépés díja személyenként 1 korona, család-ügy 3 korona. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság este 8 órákor a bálházteremben veszi kezdetét, a tekéző-verseny azonban feltétlenül délután 2 órákor kezdődik.

— **Tekeverseny.** A Kőszegi Kereskedelmi Körnek az elmúlt vasárnap megtartott tekeversenyén az első díjat, egy remek kivitelű díszes asztali órát *Gail* József nyerte el 23 taval. A második és következő díjakat egész hatig *Kováts* Antal nyerte a következő tárgyakkal: 100 darab szivar, teás-készlet, két palack konyak, dohányzó-készlet. A hetedik díjat, két üveg bort, *Miké*; egy üveg bort *Treiber* János; egy üveg bort ismét *Kováts* Antal; tyúkszemtapaszt *Jambrits* Lajos; egy üveg likört *Reisch*; egy üveg villányit *Pókó* Mihály; egy palack konyakot *August* Imre; végül ismét egy üveg bort *Kováts* Antal nyert. A kereskedelmi körtánc-vigalma a jövő vasárnapra van kitűzve s a bálház-kertben, kedvezőtlen idő esetén a teremben tartják meg.

— **Számadások átvizsgálása.** A város jövő évi költségeloirányzatának tárgyalása alkalmával *Waisbacher* János képviselő az előirányzat több tételét megtelebbezte. A Fáy-ügy nyomán is helyteleu kezelést konstatálván az alispán *Szalaky* József megyei alszámvévót küldte ki a számadások átvizsgálására, ki néhány nap óta dolgozik a városkázán egy bizottság közreműködésével.

— **A kőszegi bicyle-klub.** Mikor ezt a címet olvassuk, eszünkbe jut, hogy ilyen is létezik Kőszegen. Eszünkbe jut s azután ismét megtelebbezünk róla, mint egy, az újsághírek rovatába tévedt egyéb eseményről, mely volt és elmúlt. Mert ez a sport-klub agodalmas, mely gondnal buzgokodik azon, hogy minél kevesebbet halljon róluk s lásson rajtok a közönség. De ez még semmi. A mulatság ott kezdődik, hogy a tisztelt klub

véletlenül keresztül lőtte a combját, mire a többiek: szekéren Kéthelyre szállították gyógyítás végett.

Itt a katonaság meglepte, a veszprémi rögtön itélő törvényszék pedig 1836. December hó 24-én felakasztatta. Arcképe a szombathelyi királyi ügyész hivatalos szobájában ma is látható.

De térjünk vissza Sobrihoz. Józsinak a betyárélet nagyon izlett. Hízelt neki a hatalom, a hódolat, a melylyel társai körülvették.

A zsákmányból neki jutott az első rész; volt is azért olyan citra szüre, hogy hetedhétországban se volt párja.

A betyáros fényezésből kijutott társainak is. Igy Miltai a cifra kimondhatatlanságáért s pengő forintot fizetett, kalapján pedig arany és ezüst rojt volt.

Sobri fellépésében volt valami lovagias, valami betyáros előkelőség, mi őt a közönségesebb gazemberektől megkülönböztette. Nem volt vérengző, a gyilkosságot mindenkor kerülte.

Ha egy-egy szerencsés fogást tett, megeredt nála a jókedv patakja.

Szórta a pénzt; a csásdás alig győzte zsebre rakni. Csakhamar a nép is ajkaira vette, és szólt róla a néta.

Sobri Józsi híres betyár,
A kocsisban doróton jár,
Selyem kendő az éjében,
Két úccs bor a kezében.

Kalandjainak sora hosszúra nyulik; a következők az érdekesebbek:

1831. október 17-én Zalamegyében, Megyeren meglepték a pandurok nagy küzdelem után csak sebesülve tudott menekülni. A Baltavárhoz tartozó új malom istállójának padlásán feküdt egy hétig a molnár bundájában s a kishéri sánta kovács felesége, a ki nemes asszony volt, hordta neki ez élelmiszereket.

Ugyancsak 1834-ben késő őszszel történt a következő eset:

Sobri bandáját valahol a Bakony szélén megurasztották a pandurok. A szétriadt had a merre látott, arra keresett menedéket.

Sobri és Pap Andor a Pápához közellevő Iházpuszta felé vette menekülő útját s jó este volt már, mikor eltáradva, övig vizesen oda megérkeztek. A megáradt Gereince vizén kellett átgázolniuk.

Iháziban egyenesen B. Ignác istállóját keresvén fel, a kocsist hallgatásra intették, aztán felterítvén ki-

facsart ruháikat a lovakra száradni, lefeküdtek. Az illatos széna puha derekát képezett.

A reggel már javában derengett, mikor a kocsis beszólt az istállóba hogy Takácsi felől pandurokat lát közelíteni.

Felugrott a két haramia, de csak annyi idejük volt, hogy felöltözhetek, menekülésre azonban már gondolni sem lehetett.

Pap Andor hirtelenében felugrott a padlásra, Sobri felhánnya utánna a fegyvereket, maga pedig pörén, egy ingben kifordult a szérüskertbe. A mint visszatekintett, látta hogy a pandurok alig vannak már 50 lépésnyire a háztól.

A szérüskertben egy juhász éppen szüleséget villázott a birkák számára. Sobri hamar feltalálta magát, egy heverő villát kapott kezébe s elkezdte ő is a szalmát hányni.

Az e közben megérkezett pandurok éppen őtől kérdezték, hogy nem látott-e az éjjel a puszta körül gyanus embereket? Azután a pandurok körülnéztek a házat s Pápa felé eltávoztak.

Akkor még a cselédelember okosnak tartotta el nem árulni a bujdosó betyárt, mert hát nem akarta kitenni magát az agyonveretés, gazdáját pedig a felgyújtás veszélyének.

A mint Sobri a társával távozott, egy piros selyem kendőt adott át a kocsisnak, melyre egy pecsétgyűrű volt kötve.

— Mond meg az asszonyodnak, ezzel a kendővel köszöni meg Sobri az éjjeli szállást. Ha jártában-keltében baja talál akadni, mutassa elő ezt a kendőt!

B. Ignácénak utóbb gyakran volt dolga Veszprémben. Pápáról az ut Veszprémbe, mint tudva van, a Bakonyon visz keresztül. December közepén, egy nedves sáros napon, egy két fogatu hintó kapaszkodott fel felé a jákói dombon.

Már alkonyodni kezdett, s a lovak csak fáradtan, lassan haladtak a kátyus meredeken előre. Egyszerre csak, mintha az égből pottyantak volna, négy cifraszűrös legény állta útját a hintónak.

A hintó megállott. A legények ketteje a lovak elé állott, egy a kocsira szegezve fegyverét, a negyedik a hintóhoz lépett.

Benn a hintóban B-né ült halálra ijedve, de szerencse, hogy annyi lélekjelenléte még volt, hogy a piros selyemkendőt előmutathatta.

A betyár behajolt a hintóba s megcsókolta az utas-asszony kezét.

— Áldja meg az Isten a tekintetes asszonyt! Hajtszon kend tovább! szólt azután oda a kocsisnak s elfordult. Sobri Józsi volt.

Melegen tűzött le a nap az 1835-ik év Augusztus 20-án a földre, s csak úgy perzselte az erdő szélén a gyenge fűszálat.

Ilyenkor a betyár nemcsak a vármegye emberei, de a rekkenő hőség elől is minél beljebb menekül az erdő hűvös sűrűjébe.

Sobri is ott hűselt társaival a bódéi erdő százados tölgyeinek árnyékában, a sűrű lombok alatt, melyeken át csak egyetlen egy sugar sem talált utat magának.

Éppen a pénzeskütő zsákmányon osztozkodtak, s eszük ágában sem volt, hogy valaki egyébre is gondoljon, mint misére és prédikációra a szent ünnep napon.

De hát a veszprémi pandurok nem voltak egy véleményen Sobriékkal, s a mondott napon és helyen rája ütöttek a kényelemre vetkőző, osztozkodó bandára.

A meglepett haramiaknak csak annyi idejük sem volt, hogy holmijukat összeszedhették volna.

Ott maradt legyverük, szűrük, kalapjuk, és szét-szóródva a szélrózsa minden irányában, menekültek.

Sobri ezuttal egy fára kapaszkodott s onnét nézte nagy tájadalommal, mint szedik össze a pandurok a sok szép fegyvert, a cifra szűrt, s a pénzeskütő gulyástól elrablott holmikat.

De regényesebb találkozás is volt Sobrinak nem-sokára a vármegye embereivel. Szeptember végén Vasvármegyében a szergényi vágásban nyugodta ki magát egy hosszabb barangolás után. A mint a vágást elhagyva a szomszéd szalás erdőbe átmentek, Sobri és társai jelen-tékeny számú pandurral találták magukat szemközt.

Volt megdöbbenés! De a mily komolyan kezdődött a találkozás, oly kedélyessé lett a vége.

A pandurok lőtávolyról felvont fegyverrel megadással szólították fel a betyárokat. Ezek — heten — válasz helyett egy-egy fellel huzodtak s egyidejűleg védő és támadó helyzetbe tették magukat.

A pandurok még egyszer megadást követeltek, a haramiak meg távozásra szólították fel amazokat.

Egyik fél sem tágitott, azért tehát, mint azt a adijog diktálja, fegyverre bízták a kérdés megoldását.

A pandurok löttek, a betyárok válaszoltak, hol egyesben, hol sorlóvásbau folyt a tüzelés.

